

Lukáš 15, 1-10: Do jeho blízkosti přicházeli samí celníci a hříšníci, aby ho slyšeli. Farizeové a zákoníci mezi sebou reptali: „On přijímá hříšníky a jí s nimi!“ Pověděl jim toto podobenství: „Má-li někdo z vás sto ovcí a ztratí jednu z nich, což nenechá těch devadesát devět na pustém místě a nejde za tou, která se ztratila, dokud ji nenalezne? Když ji nalezne, vezme si ji s radostí na ramena, a když přijde domů, svolá své přátele a sousedy a řekne jim: ‚Radujte se se mnou, protože jsem našel ovci, která se mi ztratila.‘ Pravím vám, že právě tak bude v nebi větší radost nad jedním hříšníkem, který činí pokání, než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří pokání nepotřebují. Nebo má-li nějaká žena deset stříbrných mincí a ztratí jednu z nich, což nerozsvítí lampu, nevymete dům a nehledá pečlivě, dokud ji nenajde? A když ji nalezne, svolá své přítelkyně a sousedky a řekne: ‚Radujte se se mnou, poněvadž jsem našla peníz, který jsem ztratila.‘ Pravím vám, právě tak je radost před anděly Božími nad jedním hříšníkem, který činí pokání.“

Jestli Bible na některých místech připomíná knihu pro zemědělce a zahrádkáře, tak zde jsme spíš v rubrice inzeráty nebo ještě lépe ztráty a nálezy: O ztracené ovci, O ztracené minci, O ztraceném (marnotratném) synu – patnáctá kapitola Lukášova evangelia je zkrátka celá o ztrátách a nálezech.

Kdybychom si chtěli nějak nastínit výchozí situaci, dala by se shrnout takto: **Farizeové a zákoníci mají problém!** Jsou pohoršeni tím, jak se Ježíš chová k celníkům a hříšníkům - stýká se s nimi, přijímá je, nesoudí je, dokonce s nimi jí.

Jestli je Ježíš blízký Bohu, čemuž asi do jisté míry věří i farizeové, tak by neměl mít s celníky a hříšníky nic společného. Měl by se oddělit od těch, kteří dali přednost nečistotě. Čisté se od nečistého může umazat. Stačí malinká nečistota, vždyť to známe. Farizeové a zákoníci mají řadu argumentů, rozumných důvodů, proč se držet dál od celníků a hříšníků, udržovat rozumný odstup. Ježíšovi je tohle vzdálené, štítit se špíny i špinavců.

Chtěl by pomoci i zákoníkům a farizeům, aby se na to dovedli dívat jinak, aby získali nový úhel pohledu, a tak jim vypráví podobenství. Snaží se vysvětlit, jaký je Bůh.

Pro znalce Zákona a zbožné Ježíšovy doby byl Bůh někým, kdo s hříšníkem nechce mít vůbec nic společného. Jakoby hřích bylo něco, co nadobro ničí vztah mezi Bohem a hříšníkem. Co se dá cestou hříchu, to je v Božích očích ztraceno, odepsáno. Ježíš nepopírá závažnost hříchu. Nevylévá s vaničkou i dítě. Rozlišuje mezi hříchem a hříšníkem. Bůh neztracuje hříšníka, ale hřích, o tom jsou ta podobenství.

Pastýř má 100 ovcí, žena má 10 mincí. Mohli bychom ta čísla vykládat, zjišťovat jaká je hodnota mincí nebo jaké to je, ztratit setinu stáda. Nebo se můžeme spokojit s tím, že jsou to hezká, kulatá, názorná čísla. Jako bývají v pohádkách tři princové nebo tři princezny, tak tady máme deset mincí, sto ovcí a dva syny. Důležité je, že ty ztracené jednotliviny, patří do nějakého celku, jsou jeho součástí. A to se nemění tím, že se někam ztratily, zaběhly nebo zakutálely. Ztráty nejsou povoleny. **To, co se ztratilo, neztrácí svou hodnotu.**

Ztráta neruší vztah, spíš naopak. Když se někdo ztratí v životě, Bohu to leží na srdci a trápí ho to, vzkazuje Ježíš.

V Lukášových podobenstvích nečteme: ovce se ztratila, mince se ztratila. Naopak čteme, že pastýř ztratil ovci, žena ztratila minci. Je jedno, jestli ovce někam svévolně zaběhla a mince upadla ze šňůrky bez ženina přičinění. Ježíš tu mluví o pastýři a o ženě jako o těch, kdo jsou za ztrátu nějak zodpovědní, není jim to jedno. Jsou zodpovědní za své ovce a za své mince.

Chápeme-li toto podobenství tak, že mluví o Bohu a o jeho vztahu k lidem, je toto velmi zajímavý detail k domyšlení.

Ježíš zve k radosti, farizeové a zákoníci jsou tím pohoršeni. Jsou to dva světy stojící v kontrastu: Svět reptajících farizeů, nespokojených s tím, že vedle nich kráčí příběh, do kterého nemohou zasáhnout. Smutný, hořký svět. A vedle něho svět radosti, hostina pro přátele a sousedy.

Takto z dálky se můžeme docela snadno pohoršit nad farizei a zákoníky. Co to je za věřící, když se nedovedou se radovat nad někým, kdo se rozhodl pro cestu pokání, pro změnu k lepšímu? Nás se to netýká, my se radovat dovedeme.

Zamysleme se ale nad tím, kdo jsou dnešní celníci a hříšníci, dnešní špinavci. Jsou to ti druzí, ti, kterých se štítíme pro jejich životní styl či pády, pro jejich jinakost – majitelé zastaváren, vymahači dluhů, tuneláři. Ti, kdo operují cizím majetkem a během toho si nahrabou i něco pro sebe, udělají tu a tam nějaký drobný podvod. I oni jsou dobré Boží stvoření, patří do stejného stáda jako my. Sedli bychom si vedle nich při bohoslužbách? A co vedle bývalých feťáků nebo zlodějíčků nebo prostitutek? Nebo vedle polepšeného skinheada? Dovedeme je nejen přijmout, ale ještě se z nich radovat?

My nejsme farizeové ani znalci Zákona, ale občas nám jejich role docela sedí. Vždyť je to tak nespravedlivé. To my tu býváme pravidelně, snažíme se žít tak, aby se to pánu Bohu líbilo. Není nakonec lepší být tím ztracencem, tím kdo má problém? Do takovýchto myšlenek, které přirozeně provází život praktikujícího křesťana, promlouvá Ježíšovo: „**Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní.**“

Když budu mít doma dvě děti a jedno z nich onemocní, budu se o něj strachovat. Když se uzdraví, pocítím radost, úlevu a vůbec to neznamená, že mám to druhé dítě méně rád. To se snaží vysvětlit otec staršímu synovi v tom třetím podobenství.

Občas je to těžké přijmout, ale podobně jako jsme se naučili žít se svými sourozenci a jinými příbuznými, musíme se naučit žít i se svými bratry a sestrami v Kristu. Je to znak dospělosti. Dospělosti ve vztahu k Bohu, ve vztahu k druhým, ve víře.

Pokud známe Boha jako milujícího, odpouštějícího a milosrdného, pak by nám taková veliká radost nad Božími nalezcemi neměla být zatěžko.

Amen